

Rapport

Datum: 20 november 2006
Rapportnummer: 2006/371

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat de Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Directie Zuidwest, haar bij haar verzoek van 21 september 2005 om doorhaling van de teboekstelling van een binnenschip niet volledig heeft geïnformeerd over de procedure en de kosten van een dergelijk verzoek.

Beoordeling

Algemeen

I. Bevindingen

1. Op 21 september 2005 verzocht verzoekster de Dienst voor het kadaster en openbare registers, Directie Zuidwest (verder: het Kadaster) om doorhaling van de teboekstelling van een binnenschip (sloop). Zij vulde daartoe het formulier "Schepen 52" in (zie Achtergrond, onder 1.).

2. Het Kadaster zond verzoekster op 10 oktober 2005 een factuur van €11,44 voor de doorhaling van de teboekstelling.

3. Vervolgens ontving verzoekster een nota van €95 van de Arrondissementsrechtbank te Rotterdam, gedateerd 13 oktober 2005. In het begeleidend schrijven stond vermeld dat verzoekster naar aanleiding van haar verzoekschrift €95 griffierecht was verschuldigd. Verzoekster zond deze factuur retour, met de mededeling dat ze geen verzoekschrift had ingediend.

4. Bij brief van 12 december 2005 wendde verzoekster zich tot het Kadaster. Daarin uitte zij haar ongenoegen over de gang van zaken. Verzoekster klaagde er in dit verband onder meer over dat het Kadaster haar nooit had geïnformeerd over de rol van de rechtbank en van de financiële consequenties daarvan. Voorts achtte verzoekster het niet juist dat een aan het Kadaster aangeboden en opgedragen handeling (deels) door een voor verzoekster onbekende partij werd gefactureerd. Verzoekster vond dat het Kadaster de griffiekosten diende te betalen.

5. In een brief van 19 januari 2006 reageerde het Kadaster op verzoeksters brief van 12 december 2005 en deelde daarbij onder meer mee dat niet kon worden achterhaald of verzoekster was geïnformeerd over de rol van de rechtbank bij de doorhaling van een teboekstelling en de daarbij behorende kosten.

Voorts verwees het Kadaster naar het formulier "Schepen 52", waaruit volgens het Kadaster bleek dat voor een doorhaling altijd een machtiging van een rechtbank noodzakelijk is. Het was, zo liet het Kadaster weten, aan de desbetreffende rechtbank om

aan zo een beschikking al dan niet kosten te verbinden.

Het Kadaster oordeelde dat het de verantwoordelijkheid van verzoekster was om de (financiële) consequenties van haar verzoek te inventariseren en betaalde dan ook niet de griffiekosten.

6. Vervolgens wendde verzoekster zich tot de Nationale ombudsman. Op 7 maart 2006 stelde de Nationale ombudsman onderzoek in.

7. De Raad van Bestuur van het Kadaster verwees in de reactie van 19 april 2006 naar de brief van het kadaster van 19 januari 2006. Het Kadaster kon niet achterhalen of verzoekster al dan niet vooraf was geïnformeerd over de rol van de rechtbank en de financiële gevolgen daarvan. Reden daarvan was dat telefonisch gestelde vragen door het Kadaster niet werden geregistreerd. Ook werd opnieuw gewezen op de eigen verantwoordelijkheid die verzoekster volgens het Kadaster had.

Voorts liet het Kadaster weten wat de normale gang van zaken was in zaken als deze en deelde daarbij het volgende mee:

“...In elk geval is tot nu toe het in Rotterdam zo geweest dat, indien in voorkomende gevallen wordt gevraagd of aan zo'n doorhaling kosten zijn verbonden, in beginsel altijd geattendeerd wordt op de aan het Kadaster te betalen vergoedingen. Omdat tot voor ongeveer een paar jaar gelden geen enkele rechtbank griffierecht in rekening bracht, kwam aan rechtbanken verschuldigd griffierecht nooit ter sprake. Sedert vorenbedoeld tijdstip brengt in elk geval de rechtbank Rotterdam griffierecht in rekening en ook daarop werd en wordt in de regel door de vestiging van het Kadaster te Rotterdam geattendeerd.

2. In de praktijk worden al jaar en dag op meestal telefonisch verzoek van eigenaren van binnenschepen door het Kadaster de zogenoemde formulieren Schepen 52 aan hen per post toegezonden als zij de teboekstelling van hun schip willen doorhalen. Dat formulier is een verzoekschrift dat door de eigenaar moet worden ingevuld en daarna door hem bij de rechtbank moet worden ingediend. Het gaat daarbij dan om de rechtbank binnen welker rechtsgebied is gelegen hetzij het kantoor waar het binnenschip te boek staat, hetzij de woonplaats van de juridische eigenaar.

In het verleden kwam het wel eens voor dat het Kadaster na invulling en ondertekening ervan - onverplicht en uit servicebetoon - het formulier toezond naar de betrokken rechtbank. Of dit laatste ook het geval is geweest in de onderhavige casus is op grond van de mij beschikbare gegevens niet vast te stellen; in elk geval blijkt dat niet uit de informatie die door (verzoekster; N.o.) is verstrekt.

In elk geval heeft (verzoekster; N.o.) zelf het formulier ingevuld en ondertekend. Zij had daarbij kunnen en ook moeten constateren dat het formulier naar de rechtbank moest worden verstuurd. Zij had naar mijn oordeel dan ook moeten beseffen dat naast het

Kadaster ook nog een andere overheidsinstantie bij de doorhaling van de teboekstelling was betrokken. Ook dat daarvoor kosten in rekening konden worden gebracht, in casu griffierecht.

3. Bij dit laatste is nog het volgende van belang. De onderhavige klacht is de eerste in zijn soort. Tot op heden is namelijk nooit door andere verzoekers geklaagd over het ontbreken van juiste en volledige informatie over de kosten van de doorhaling van de teboekstelling van binnenschepen. Ook niet waar het de periode van de laatste twee jaar betreft waarin in elk geval één rechtbank wel griffierecht in rekening is gaan brengen.

In het licht van het vorenstaande constateer ik dat door (verzoekster; N.o.) geen feiten zijn gesteld en mij ook anderszins geen feiten zijn gebleken waaruit naar voren komt dat zij vooraf duidelijk naar de kosten heeft gevraagd. Bovendien is gelet op de hiervoor omschreven bestaande praktijk op dit punt voor mij niet aannemelijk geworden dat, zo er al van uit zou moeten worden gegaan dat daarnaar wel vraag is gedaan, onjuiste en/of onvolledige informatie door het Kadaster is verstrekt. Ik acht de onderhavige klacht derhalve niet gegrond.

Dit laatste laat onverlet dat de onderhavige casus de vestiging Rotterdam aanleiding heeft gegeven om het servicebetoon in dezen te maximaliseren. Zo is het inmiddels gebruikelijk dat door de medewerk(st)ers van de afdeling Schepen bij telefonische verstrekking van informatie inzake doorhalingen van teboekstellingen ongevraagd wordt gewezen op het feit dat de rechtbank te Rotterdam bij het verlenen van een machtiging kosten in rekening brengt. Ook bestaat het voornemen om op korte termijn de schriftelijke informatie over de *teboekstelling* van schepen aan te vullen met een passage "ten overvloede". Daarin zal worden geattendeerd op het feit dat ook aan de *doorhaling* van een teboekstelling kosten zijn verbonden met een indicatie van aard en omvang (zie Achtergrond, onder 2.).

Ik heb van voornoemde maatregelen met instemming kennis genomen en merk daarbij op dat die maatregelen ook op de andere kantoren van het Kadaster waar schepen te boek gesteld kunnen worden, zullen gelden..."

In aanvulling daarop liet het Kadaster op 21 september 2006 weten dat betrokkenen bij een verzoek om doorhaling van de teboekstelling, bij toezending van het formulier "Schepen 52" schriftelijke informatie wordt verstrekt over de kosten van doorhaling door zowel het Kadaster als door de rechtbank.

8. Bij brief van 19 mei 2006 reageerde verzoekster op de brief van het Kadaster van 19 april 2006. Verzoekster achtte de reactie van het Kadaster geen blijk geven van klantvriendelijkheid. Daarbij liet ze weten dat, in tegenstelling tot hetgeen het Kadaster daarover had meegedeeld, zij had vernomen dat ook anderen dezelfde klachten hadden.

II. Beoordeling

9. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit vereiste brengt onder meer met zich mee dat indien voor de uitvoering van bepaalde handelingen ook een andere instantie dan het betrokken bestuursorgaan verantwoordelijk is, het bestuursorgaan burgers daarover actief en adequaat informeert.

10. De vraag die in verzoeksters zaak moet worden beantwoord is of het Kadaster verzoekster bij haar verzoek van 21 september 2005 om doorhaling van de teboekstelling van haar sloep voldoende actief en adequaat heeft geïnformeerd over de rol van de rechtbank en de kosten daarvan bij zo een verzoek.

11. Het Kadaster heeft zich in reactie op de klacht op het standpunt gesteld dat het ten eerste tot de verantwoordelijkheid van betrokkene behoort zich bij een verzoek om doorhaling van de teboekstelling van een binnenschip zelf op de hoogte te (laten) stellen van de procedure en kosten daarvan. Daarnaast oordeelde het kadaster dat uit de op het formulier "Schepen 52" verstrekte informatie voor verzoekster duidelijk had moeten zijn dat het verzoek naar de rechtbank diende te worden gestuurd en dat daarvoor griffierecht in rekening werd gebracht.

12. In artikel 30, eerste lid, Maatregel teboekgestelde schepen (zie Achtergrond, onder 3.), staat beschreven dat het verzoek tot doorhaling van de teboekstelling van een binnenschip wordt ingediend bij de rechtbank.

Op het formulier "Schepen 52" staat de zinsnede: "Ten einde machtiging tot deze doorhaling te verkrijgen, worden aan de arrondissementsrechtbank te (...) bij dit verzoekschrift overgelegd (...)". Hoewel niet heel expliciet vermeld, kan daar naar het oordeel van de Nationale ombudsman wel uit worden opgemaakt dat de rechtbank een rol heeft bij een verzoek om doorhaling van een teboekstelling. Echter, dat daaruit zou moeten worden afgeleid dat rechtbank griffierecht in rekening brengt, ziet de Nationale ombudsman niet in. Gelet op de afhankelijkheid van de burger in een aangelegenheid als deze ligt het op de weg van iedere ketenpartner de burger goed te informeren. In dit geval had het Kadaster verzoekster dan ook expliciet moeten informeren over het griffierecht. Nu dit niet is gebeurd, heeft het Kadaster in strijd gehandeld met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

De Nationale ombudsman heeft dan ook met instemming kennis genomen van het feit dat bij de toelichting die wordt meegestuurd bij het formulier "Schepen 52" melding wordt gemaakt van de kosten van zowel het Kadaster als van de rechtbank

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Dienst voor het kadaster en openbare registers, Directie Zuidwest, is gegrond, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De Nationale ombudsman heeft met instemming ervan kennisgenomen dat het Kadaster de informatieverstrekking heeft verbeterd.

Onderzoek

Op 1 februari 2006 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw L. te Voorburg, met een klacht over een gedraging van de Dienst voor het kadaster en openbare registers, Directie Zuidwest.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Raad van Bestuur van de Dienst voor het kadaster en de openbare registers, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de Raad van Bestuur van de Dienst voor het kadaster en de openbare registers verzocht op de klacht te reageren.

Vervolgens werd verzoekster in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het Kadaster werd om nadere informatie verzocht.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Het Kadaster deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Verzoekster gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoek om doorhaling van 21 september 2005;

Factuur van het kadaster van 10 oktober 2005;

Factuur van de arrondissementsrechtbank te Rotterdam van 13 oktober 2005;

Klaagschrift van verzoekster aan het kadaster van 12 december 2005;

Reactie op de klacht van het kadaster van 19 januari 2005;

Standpunt Raad van Bestuur van het kadaster van 19 april 2006;

Reactie verzoekster van 19 mei 2006;

Nadere informatie van het kadaster van 21 september 2006.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Formulier van het kadaster "Schepen 52":

"Verzoek tot doorhaling van de teboekstelling van een binnenschip

Zie toelichting 1 De ondergetekende(n)

.....

.....

■ verzoekt ■ verzoeken de teboekstelling van het schip, te boek staande ten kantore van de Dienst voor het kadaster en openbare registers te

met het brandmerk door te halen aangezien het schip

■ thans onverplicht te boek staat

■ in het verdragsregister te

te boek staat onder voorwaarde van doorhaling van de teboekstelling in het Nederlandse register

■ in het register van een niet verdragsstaat zal worden te boek gesteld en in die staat zal voldoen aan tenminste één van de in het eerste lid van artikel 3 van het Verdrag van Genève genoemde voorwaarden.

Ten einde machtiging van deze doorhaling te verkrijgen, worden aan de arrondissementsrechtbank te

.....

bij dit verzoekschrift overgelegd:

- een uittreksel van de registratie voor schepen

Zie toelichting 2

- de volgende stukken waaruit de gestelde reden van de doorhaling blijkt

.....
 plaats..... Datum.....

handtekening(en)"

Op de achterzijde van het formulier staat vermeld: Beschikking van de rechtbank”

De toelichting luidt als volgt:

“Toelichting 1

- vul in: *naam

* voornamen

* geboortedatum en - plaats

* burgerlijke staat

* beroep

* woonplaats met adres van de verzoeker(s) en postcode

- vul tevens in, indien verzoeker(s) een firma, rederij of rechtspersoon is/zijn:

* naam van de firma, rederij dan wel rechtspersoon, woonplaats (plaats van vestiging) met adres en postcode

* plaats van vestiging met adres en postcode

In ieder geval dienen zowel de vertegenwoordigden als de vertegenwoordigers te worden genoemd met vermelding van de hoedanigheid waarin laatstgenoemden handelen.

Toelichting 2

- Overleg, indien de teboekstelling wordt doorgehaald op grond van het feit dat het schip in een verdragsregister is te boek gesteld onder voorwaarde van doorhaling van de teboekstelling in het Nederlandse register:

* het desbetreffende uittreksel uit het verdragsregister”

2. Formulier “Teboekstelling pleziervaartuigen en woonboten in aanbouw (BINNENWATEREN)”

Naar aanleiding van verzoeksters klacht is op het formulier “Teboekstelling pleziervaartuigen en woonboten in aanbouw (BINNENWATEREN)” de volgende passage toegevoegd:

“Indien u de teboekstelling weer wilt doorhalen dient u rekening te houden met de volgende kosten: € 20 voor een kadastraal/hypothecair uittreksel en € 95,00 voor de goedkeuring Rechtbank (tarieven per 1.1.2006).”

3. Maatregel teboekgestelde schepen 1992

Artikel 28

1. De aangifte tot doorhaling van de teboekstelling van een zeeschip of zeevissersschip wordt ingediend bij de rechtbank. Bij het verzoekschrift, waarbij tevens de machtiging van de rechtbank tot doorhaling van de teboekstelling wordt gevraagd en dat het brandmerk van het schip moet bevatten, wordt een uittreksel overgelegd uit de registratie voor schepen, als bedoeld in artikel 106, eerste lid, van de Kadasterwet, vermeldende ten minste de gegevens, bedoeld in artikel 85, tweede lid, onder a, c, d, e, f, g en j, van die wet, en de gegevens omtrent niet doorgehaalde voorlopige aantekeningen, alsmede de stukken waaruit de gestelde reden van de doorhaling blijkt. Indien de aangifte gedaan wordt op grond van het feit dat het schip vergaan is, gesloopt is of blijvend ongeschikt voor drijven is geworden, worden tevens stukken ter staving van de gegrondheid van de aangifte overgelegd.

2. De bewaarder haalt de teboekstelling van het schip slechts door, indien het verzoekschrift is voorzien van de desbetreffende machtiging van de rechtbank. Het verzoekschrift wordt ter inschrijving aangeboden...”

Artikel 30, eerste lid

1. Het verzoek of de aangifte tot doorhaling van de teboekstelling van een binnenschip wordt ingediend bij de rechtbank. Artikel 28, eerste lid, tweede en derde zin, is van toepassing. Indien het verzoek is gegrond op artikel 786, eerste lid, onder a, ten eerste, van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek, worden tevens de stukken overgelegd waaruit blijkt dat de teboekstelling niet of niet meer verplicht is...”

4. Burgerlijk Wetboek Boek 8

Artikel 786

“...1. De teboekstelling wordt slechts doorgehaald

a. op verzoek van degeen, die in de openbare registers als eigenaar vermeld staat

1°. als de teboekstelling niet of niet meer verplicht is;...

SH 2006.01280